

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: —
Cím: *A diáknyomor.*

Forrás: *Világ*

Bp.

(Hely)

1917. III. 5.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

378.27

Hely

Idő

1917

Személy

Helyszám

A diáknyomor

(A Világ tudósítójától.) Március hó elsején több mint kéthónapos szünet után, megint megnyílt az egyetem. Sokan és nagyon várják már e kényszerű vakáció végét. Vannak vidékiek, akik nagynehezen elszakadva az otthonától, megküzdve a lehetetlen közlekedési viszonyokkal, a karácsonyi szünet után kitűzött terminusra pontosan megjelentek. Három nap az iratkozás és aláíratás nehézségeivel telt el, de mire nekiláttak volna végre a munkának, addigra az Alma mater szénhiány miatt becsapta kapuit az orruk előtt. Igaz, hogy az Alma mater már három nap előtt is sejtette volna, hogy három nap múlva nem lesz szene, s megspórolhatta volna a vidékiek e korai és céltalan pestrezarándoklását. De az egyetem a meglepetések, a véletlenek háza. Ott senki semmit előre nem tud, sőt őszinte ötödévesek néha bevallják ámuló golyáknak, hogy ők még utólag sem tudnak semmit.

De a hideg egyetem átkát nemcsak a vidékiek érzik. Érzik Pesten is sokan, szegény didergő legények, fázós lányok, akik eddig a napot részben az előadótermekben, részben a laboratóriumokban, könyvtárakban töltötték, s most meghuzódhatnak a maguk kis külvárosi odujában, vacogó fogakkal mélyedve be az anatómia vagy finn-ugor összehasonlító nyelvészet titkaiba. És a diákszobákban uralkodó hideget nem lehet tisztán a szénhiány alapján megmagyarázni. A diákszobákban hideg volt mindig, akkor is, ami-

kor még nem volt szénhiány, akkor is, amikor még háboru sem volt.

Ezt a körülményt úgy hívják, hogy *diáknyomor* s érdemes lenne közelről megvizsgálni azokat az intézményeket, amelyek e szomorú fogalom elleni harc hivatalos harcosai.

Elsősorban maga az egyetem az, amely könnyíteni igyekszik diákjai helyzetén tandíjuk elengedésével. A tandíjmentességi kérvények indokolásához vagyontalansági bizonyítvány és jeles kollokviumok szükségessé. Gyakori eset tehát, hogy a szegény orvos-tanhallgató, aki az egyetem kötelező látogatásán kívül még napi négy-öt órát tanít és így csak éjszakán ér rá a tanulásra, élettanból jeles helyett csak *jót kap*. Elesik a teljes tandíjmentesség kedvezményétől és mehet esetleg Kajászószentpéterre nevelőnek, szemben vagyonosabb, tehát ráérőbb kollegájával, aki a megspórolt tandíjból esetleg lakkcipőt vásárol. Ha véletlenül zsidó, vagy katolikus, hozzájut még talán hosszas utánjárások, komplikált kérvényezések, kellő protekciók esetén valami felekezeti ösztöndíjhoz. Mit csinál ellenben, ha véletlenül — *unitárius*? Elmegy esetleg az *Általános Segítő-Egyesülethez*. Ennek az intézménynek minden diák tagja, mert a beiratkozás alkalmával lefizetett — legtöbbszörük előtt homályos célú — *4 korona különdíj egy része ide vándorol*. Ennek a diákság céljaira összeállt diák-komplexumnak az élén azonban — minden választás nélkül és már körülbelül *husz esztendeje* — egy frissen meg-

választott országgyűlési képviselő áll. Képzeltető, hogy mennyit érthet egy országgyűlési képviselő ur a diáknyomorhoz, hogy milyen szakértelemmel képviselheti felsőbb körök előtt a diákság érdekeit és főleg, hogy milyen igazságosan, felekezeti, pátriabeli, rokonsági

kérdéseket mellőzően segítse, ha a neve: *dr. Zsembery István*.

Az Általános Segítő-Egyesületen kívül az egyetem minden szakán külön segítő-egyesületek is működnek. Azaz *működtek*. Háború óta azonban a létezésüket csak az bizonyítja, hogy hazafias ünnepek előtt összeülnek tanácskozni elnökeik az *ünnepi program* megbeszélése céljából, továbbá, hogy a kamatokkal megnövekedett tőkájükből *hadikölcsönkötvényeket* vásároltak. A hadikölcsönjegyzés szép és hazafias dolog, de a hadikölcsöntől nem lesz melegebb a diákszoba és a hazán tán még a hadikölcsönnél is inkább segít, ha a haza képzett, buzgó orvost, tanárt, bírót kap.

De a segítő-egyesületek működését azért is nagyon nélkülözi a diákság, mert békében ezek végezték az *állasközpötítés* fontos munkáját. Idén ezt csak a *Bölcsész Segítő-Egyesület* teszi, mely különben az egyetlen társai közül, ahol nemcsak hogy nem szünetel, de egyenesen reorganizálódik a munka.

Tagadhatatlan tehát, hogy a diáknyomor elleni küzdelem ma nem sok eredménnyel dicsekedhetik. Még azok az egyetemen kívül álló intézmények is, melyek gyönyörűen teljesítik hivatásukat, — a *főváros Menzája* például 280 *ebédet ad naponta* — sokkal több hasznot haj-

tanának, ha a munkájukat nem egymástól szigoruan *elkülönítve*, hanem *egy nagy összhangozó szervezetben* a maga egészében végeznék. Az egyetemi tanácsban tudtunkkal már van ilyen egységesítő törekvés, mely leginkább úgy lenne megoldható, ha az összes egyetemi segítő-egyesületek működését egy *központi szerv* alá rendelnék. A központ főfeladata egy *diákstatisztika* vezetése lenne, mely megakadályozná azt, hogy jómódu, élelmes diákok két-három ösztöndijhoz, sőt *két-három menza ingyen ebédjéhez* jussanak, míg a szegény diák ügyefogyottsága vagy elfoglaltsága miatt semmi segélyben ne részesüljön. Év elején minden diák tartoznék beiratkozni a maga szakjának segítő-egyesületébe és annak bediktálni, hogy miből, hogyan él. Az egyetem ugvan már eddig is kiadott ugynevezett statisztikai lapokat, de ezek főleg a „*Milyen sportot űz?*“ és „*Hán nyelvet beszél?*“ kérdéseket feszegették. A központi nyilvántartó azután, mely csakis *erre a célra használt és tisztességesen fizetett hivatalnokokat foglalkoztatná*, megállapítaná, hogy mekkora segélyösszegek állanak a különböző felekezeti és jótékonyági intézményeknél a diákság rendelkezésére, megállapítaná, hogy kik azok a diákok, akik tényleg segélyezésre szorulnak, a kérőkön minden bürokratikus papír- és időfecsérlések lehető mellőzésével segítene, a szemérmesen vagy ügyefogyottan rejtekezőket a *lakásukon* keresné fel, a pillanatnyilag megszorultaknak apró, rövidlejáratu *havi kölcsönöket* nyújtana, a harctérről visszajötteknek nyári kurzusokat rendeztetne, mindenekelőtt hozzákezdené a munkához már most, amikor még pusztít a világégés, hogy készen, erősen, épen fogadhassa a visszatérőket!